

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

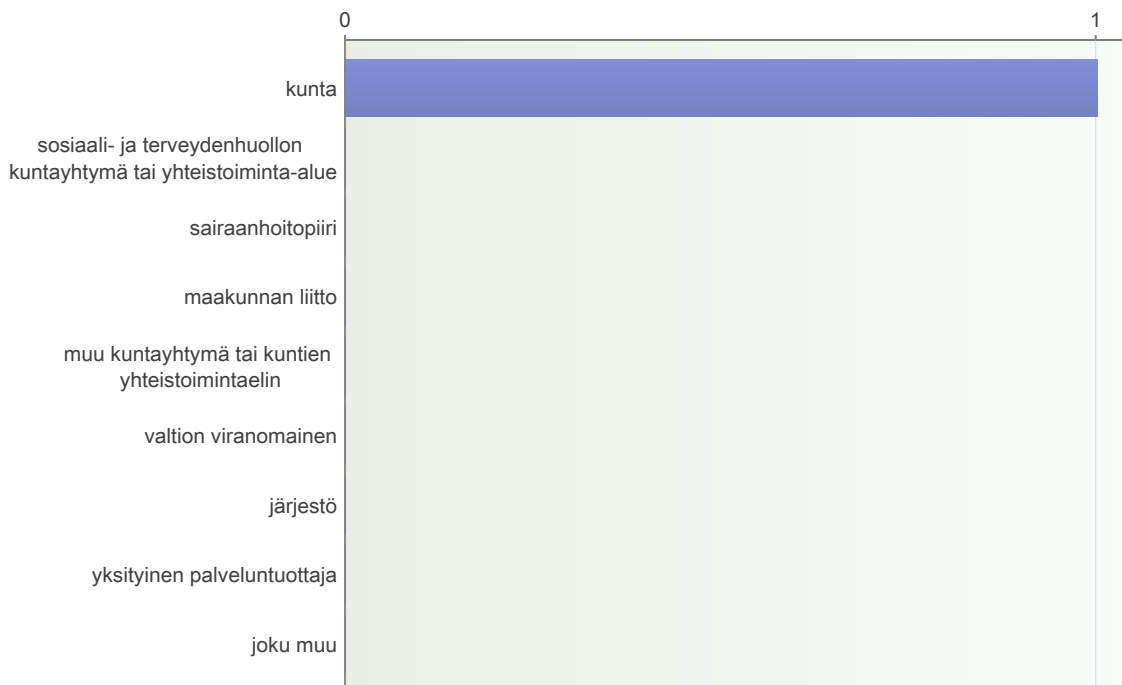
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kemin kaupunki	Heli Oittinen	Jukka Vilén, jukka.vilen@kemi.fi, 040-4864101	11.12.2017	Kemin kaupunginvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

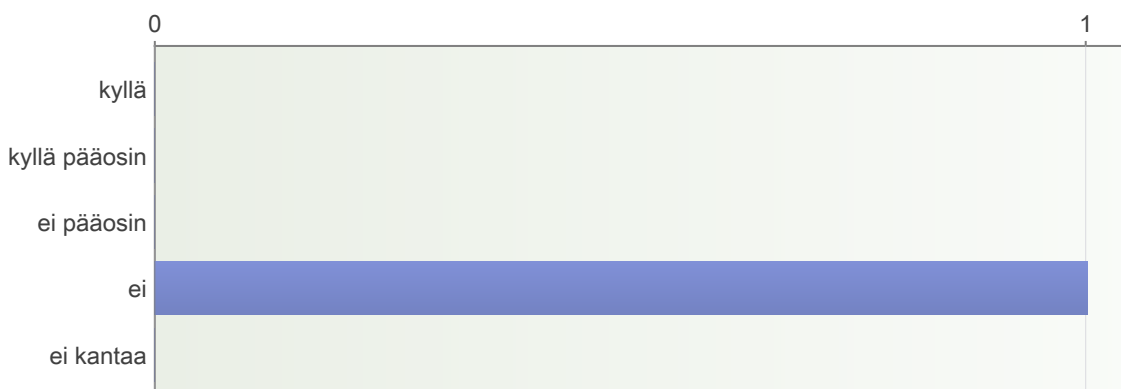
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien erilaisuudesta johtuen palvelujen yhdenvertainen saatavuus asiakkaille ei toteudu samalla tavoin. Sote-uudistus tavoitteineen toteutuu seuduilla, missä on aidosti palveluiden tarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia, ei harvaan asutuilla alueilla. Terveystyöryhmän tavoittelu on epävarmaa ja jää asiakkaan valvotun valvotun varaan. Kuinka he, jotka kuuluvat siihen 10% joukkoon, joka käyttää 80% resursseista, tulevat saamaan järkevät palvelut. Maakunnan riskienhallinta tulee työllistämään valvonnan, seurannan, sopimushallinnan ym osalta ja lisää erilaisten maksullisten tukipalvelujen tarvetta. Pirstaleinen järjestelmä ei takaa laadukasta hoitoa ja hoidon jatkuvuutta eikä mahdollista hyvinvointierojen kaventamista.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

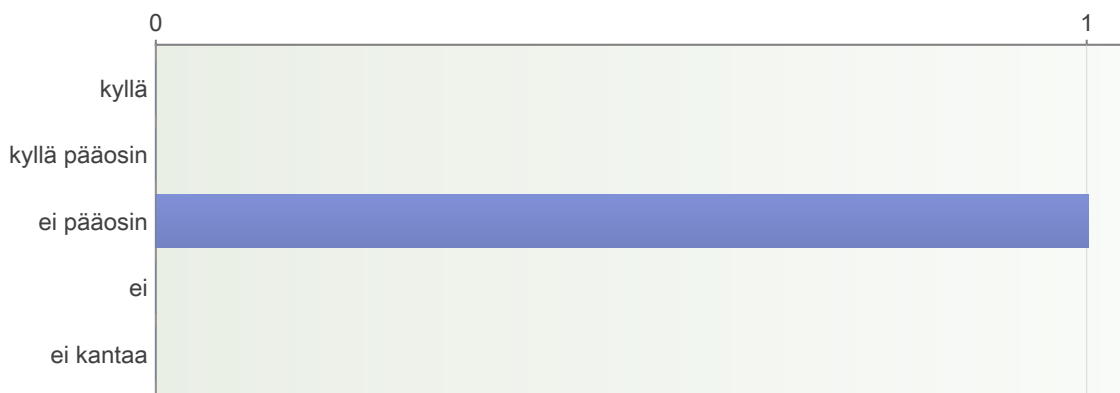
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvin suunniteltu ja toteutettu asiakasseteli -malli lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia niille, jotka osaavat valita. Esityksessä asiakkaalle mahdollistetaan erittäin laaja valintaoikeus, mutta ei mahdollisuutta vaikuttaa palvelun sisältöön, muutoin kuin vaihtamalla palvelun tuottajaa 6 kuukauden välein. Erilaiset motiivit kohteen valinnassa niin asiakkaan kuin palvelun tuottajan osalta voivat johtaa terveyserojen kasvuun ja vastaavasti kustannusten kasvuun myös muilla alueilla. Palveluintegraation toteuttaminen on haasteellista koska asiakkaat tarvitsevat sekä valinnanvapauden piirissä ja sen ulkopuolella olevien palveluja. Valinnanmahdollisuutta olisi ollut mahdollisuus lisätä vahvistamalla peruspalveluja esim lisäämällä tk-lääkäreitä.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on hyvät mahdollisuudet hakeutua palveluihin, mikäli niitä on saatavilla omalla seudulla riittävästi. Palvelutarjonnasta riippuen, asiakas voi joutua matkustamaan pidemmän matkan tarpeelliset palvelut saadakseen.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

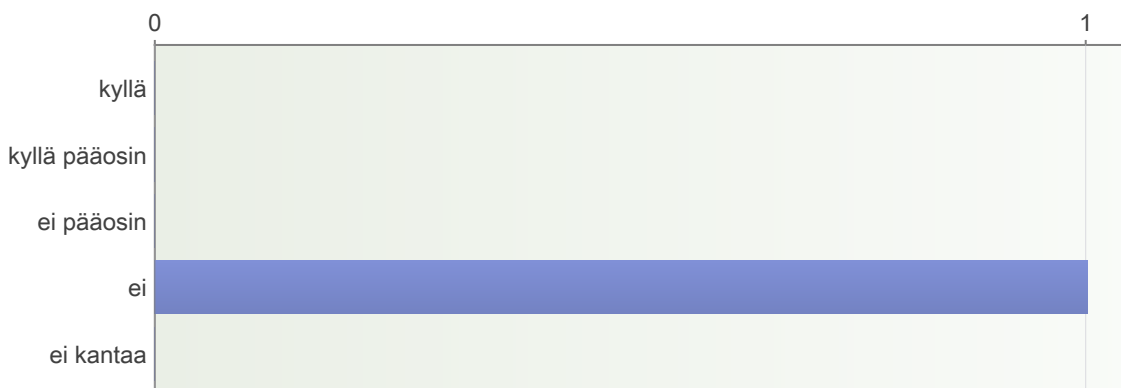
Vastaajien määrä: 1

- Esityksen tavoite on hyvä, mutta käytännössä vaikea toteuttaa. Asiakkaalla on mahdollisuuksia, mikäli hän kykenee valitsemaan eniten terveyshyötyä tuottavat palvelut. Epärätionalisesti päätöksiä ja ratkaisuja tekevän kansalaisen merkittävästi laajemmat oikeudet eivät takaa sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumista. Laaja valinnanvapaus johtaa järjestelmän epävakauteen ja palveluiden pirstaloitumiseen sekä kustannusten kasvuun.

Palveluketjujen ohjaus ja hallinnointi tulevat nostamaan menoja ja lisäksi tämä vaatii erinomaista suoriutumista, jotta aikaansaadaan nykytilanteeseen nähden tehostumista. Luukutus lisääntyy kun palveluita haetaan eri paikoista ja maksaja myös vaihtuu.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

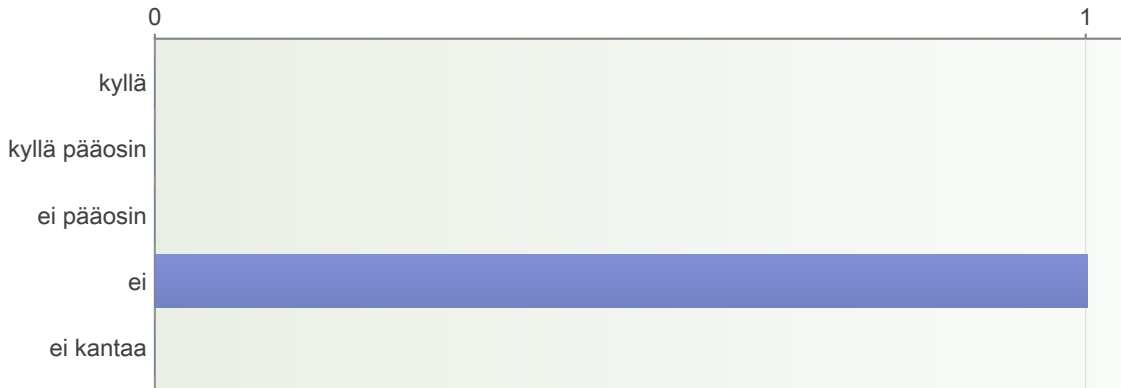
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraatio on erittäin haastava toteutettava. Palveluketjujen toiminta jää epäselväksi ja onnistuminen vaatii hyvää ja laadukasta palveluohjausta. Syvä SO-TE integraatio jää epäkelvoksi koska palvelut jakaantuvat sekä sotekeskuksiin että maakunnan tuotantoon. Integraatio toteutuu ainoastaan viranomaisjärjestelmässä.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla ei ole riittäviä edellytyksiä valvoa ja järjestää palveluita koska sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen tietojärjestelmä puuttuu. Valtakunnallisten tietokantojen on oltava käyttövalmiina toiminnan käynnistyessä. Tietojärjestelmien yhteensovittaminen tulee huomioida siirtymävaiheessa.

Kuinka paljon eroavaisuutta maakuntien välillä sallitaan, jotta tavoitteen mukainen oikeus palveluihin toteutuu jokaisen kansalaisen kohdalla. Päällekkäisyyksiltä ei vällytä. Maakuntien rahoituksessa on huomioitava maakuntien erityispiirteet mm pitkät etäisyydet, sairastavuus, liikenteen sekä teollisuuden riskit ym.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

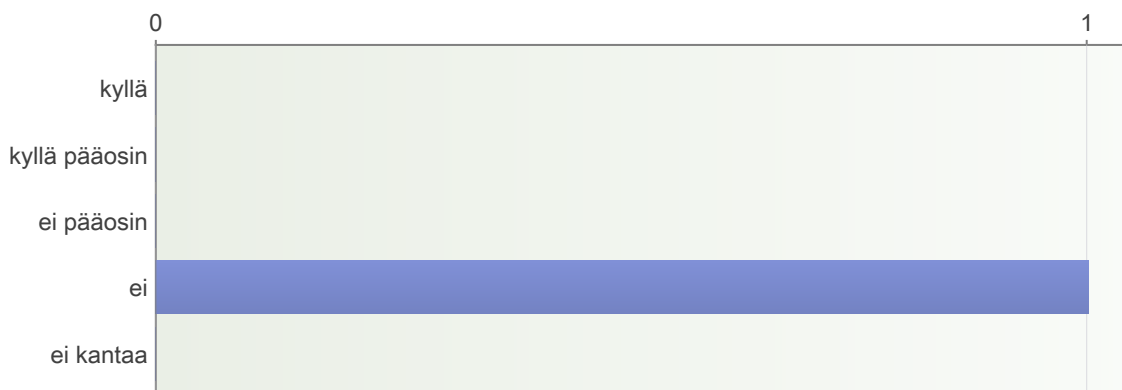
Vastaajien määrä: 1

- Kahden kerroksen toiminta on haaste integraation näkökulmasta, kun kaksi lain mukaan tasa-arvoista sote-toimijaa eli eri organisaatiota (maakunnan yksikkö / listautunut yhtiö) palvelevat samaa asiakasta. Kuinka palveluinnovaatiot saadaan elämään tulevassa pirstaleisessa rakenteessa. Tuotekehitys tulee arvottaa ja resursoida riittävästi, jotta kokonaistaloudellisia innovaatioita pääsee syntymään.

Rajapinnat kuntiin jääviin palveluihin tulee huomioida myös kehittämistyössä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

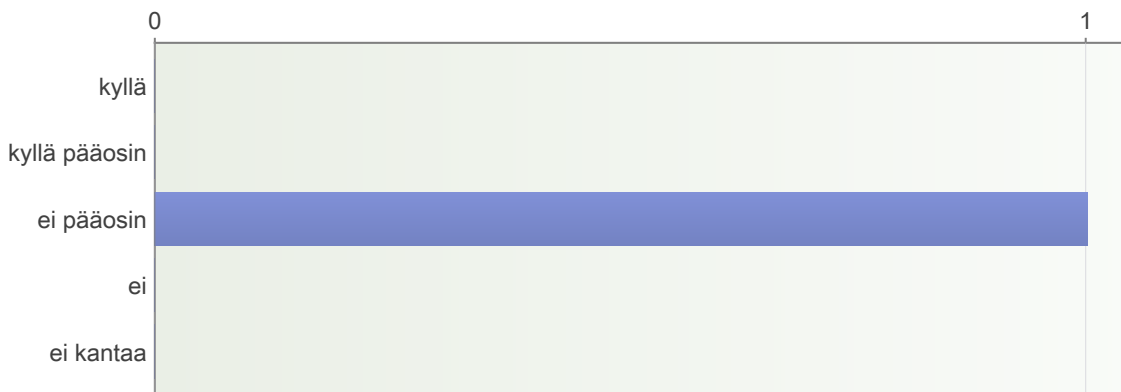
Vastaajien määrä: 1

- Nykyinen valinnanvapaus lakiesitys ei tuota 3 miljardin euron säästöjä. Maakunnan on valvojana ja yhteensovittajana oltava todella vahvan toimijan ja nähtävä laaja kokonaisuus. Asiakkaiden käyttäytymistä suoran valinnan palveluissa ei voi ennustaa kun asiakkaat liikkuvat, jopa maakuntien välillä.

Kilpailu osaajista voi synnyttää palkkakilpailun ja menot kasvavat, ellei tätä jotenkin kyetä tasapainottamaan. Sote-toimijan rahoituksen epävakaas 6 kuukauden marginaalilla synnyttää jatkuvan tarpeen säätää resursseja ja työntekijöiden vaihtuvuus laskee laatua. Epävakaas johtaa siihen, että tulevassa sotessa tehdään ainoastaan suoritteita, laadukkaan ja pitkäjänteisen palvelusuunnittelun sijaan. Markkinaosaaminen arvona ei ole muutoksen tavoite. Markkinat luovat elämyksiä kun todellisen terveyshyödyn tavoittelu sen sijaan voi olla hyvin haastavaa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

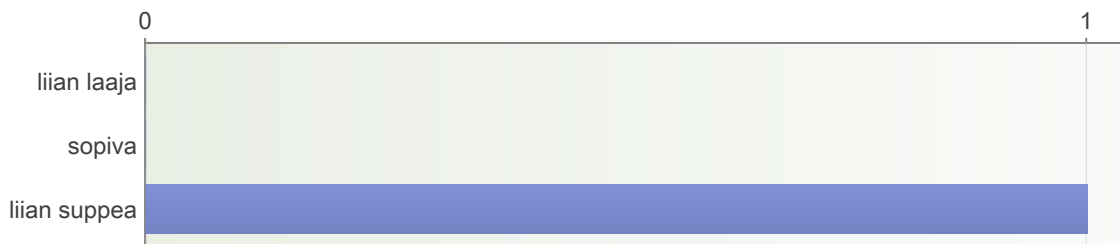
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti kyllä, mutta asutuskeskittymissä kilpailu yksityisen kanssa tulee vaikuttamaan maakunnan sote-keskusten ja suun hoidon yksiköiden toiminnan pitkäkestoiseen suunnitteluun kun huomioidaan asiakkaan 6 kk:n vaihtomahdollisuus. Jos taloudellisista syistä joku yksityinen toimija joutuu luopumaan toiminnastaan, niin mitkä mahdollisuudet ja millä aikataululla maakunnalla on tuottaa korvaavaa toimintaa. Päällekkäisvarauksia täytyy jossakin määrin olla, jotta tuotanto ei keskeydy. Järjestelmään sisältyy paljon epävakaustekijöitä.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sotokeskuksella tulisi olla mahdollisuus laajentaa palveluvalikoimaansa, riippuen alueen asukkaiden palvelun tarpeista. Muun muassa erikoislääkäreiden vastaanottoja palvelutarpeen mukaan. Tuki- ja liikuntavaivat sekä kirurgisesti tutkittavat ja hoidettavat sairaudet ovat suuri kansantautiryhmä, joiden perusteella kirurgin konsultaatiot on sisällytettävä sotokeskuksen palveluvalikoimaan. Esimerkiksi lasten palvelujen rikkominen eri toimijoille lisää haasteita palvelun kokonaishallintaan. Myös päihde ja mt -palveluita tulisi olla laajemmin mukana. Lääkinnällisen kuntoutuksen kuntoutussuunnitelmista ja niissä ehdotettujen palvelujen toteuttamisessa tulisi päättäjän ja maksajan olla saman toimijan. Aiemmin asiakkaat ovat hankkineet itse silmä lääkäripalvelunsa ja nyt kustannukset tulevat sotokeskukselle.

Yleislääketiede ja sosiaalityö ovat molemmat laaja-alaisia, joiden pirstaloinnista ei tule hyötyä asiakkaalle eikä järjestelmälle. Tavoiteltu syvä SOTE -integraatio ei toteudu nyt esitetystä järjestelmästä.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

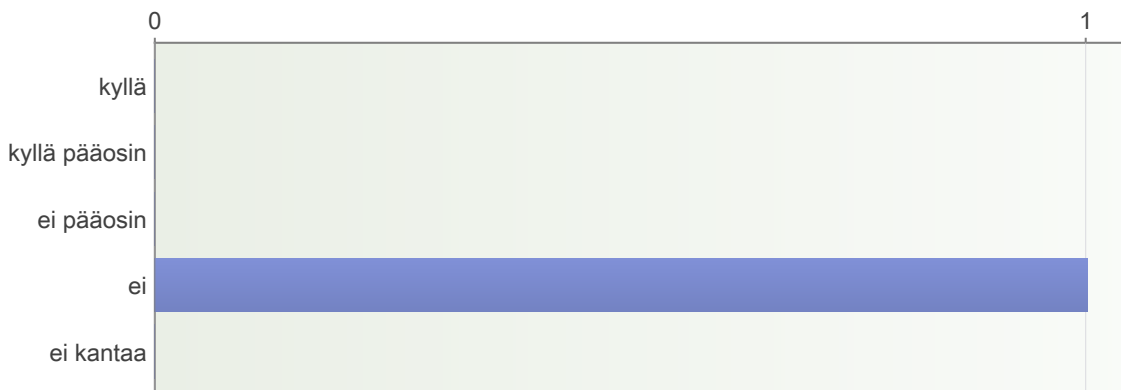
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Olisi hyvä, että käsite "erikoisaloihin" määriteltäisiin tarkemmin. Erikoisaloihin perehtyneitä hammaslääkäreitä työskentelee kunnissa useitakin. Hammaslääkärit voivat tuottaa erikoisalojen vähemmän vaativia palveluja perehtyneisyytensä rajoissa ja siten erikoistuneilla jää enemmän aikaa hoitaa vaativampia tehtäviä. Väärä tulkinta voi johtaa tehtävänkuva kaventumiseen sekä mahdollisesti asiantuntijapulaan yksikössä. Myös erikoissairaanhoidon kuuluvia hoitoja voidaan tehdä osittain terveyskeskuksessa mm ortodontis-kirurgiset hoidot ja huuli-suulakihalkiopotilaiden oikomishoidot.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

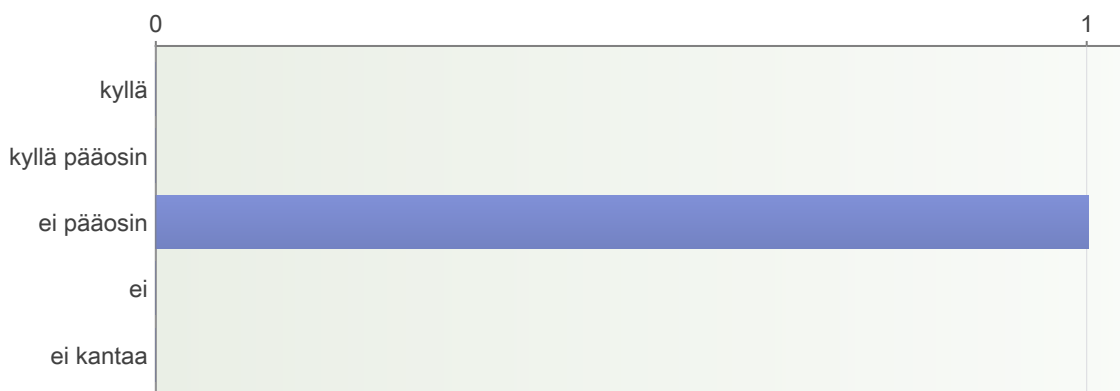
Vastaajien määrä: 1

- Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

18§ kohdassa 3 tulisi määritellä tarkemmin, mitä käsitetään yleislääketieteen alaan kuuluviin hoitoihin ja tutkimuksiin. Terveyskeskusten palveluvalikoima on hyvin erilainen ja kuinka tämä tulee näkymään valinnanvapauden ja palvelusetelin käytössä. Lakiluonnos ei tarjoa riittäviä takeita siitä, että palveluketjut olisivat saumattomia. Sotokeskuksen palveluvalikoiman tulee lähteä väestön tarpeista. Lakiluonnoksessa esitetyt erikoisalojen konsultaatiovaateet eivät ole perusteltuja.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

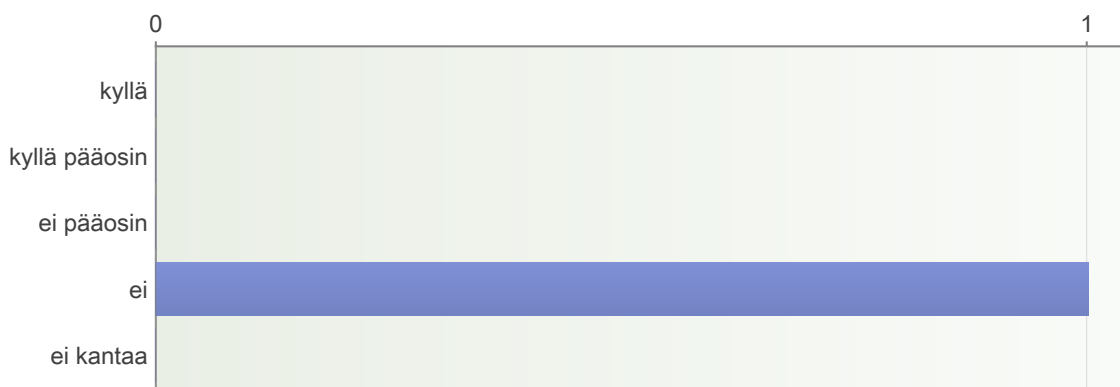
- Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suun hoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Maakunta päättää, huomioon ottaen paikallisen/seutukunta/kunta -kohtaisen palvelutarpeen. Jotta suoran valinnan palvelut olisivat nykyaikaisen suun terveydenhoidon mukaisia, potilaalle hyödyllisiä ja tarkoituksenmukaisia, on turvattava riittävät mahdollisuudet erikoishammaslääkärikonsultaatioihin siten, että terveydenhoidon palveluntuottajan kannattaa niitä käyttää.

Kohta kolme (3) epäselvä, missä on raja erikoisalujen ja suun hoidon yksikön välillä.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

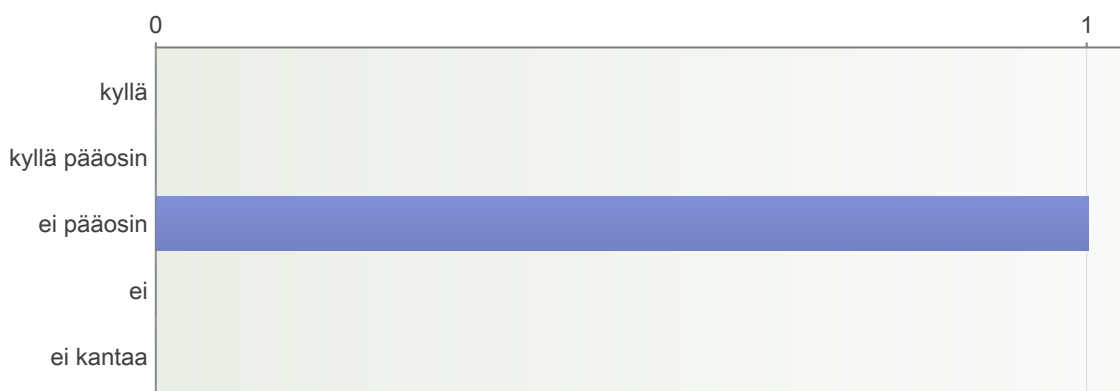
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- SO ja TE -integraatio ei toteudu esitettyssä mallissa. Missä määrin on sopivaa siirtää julkisia tehtäviä muille kuin viranomaisille kun tavoitellaan riittävän syvää SOTE -integraatiota kahden kerroksen toiminnassa. Esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus on osa laajempaa ongelmatiikkaa, ja kuinka tämä kokonaisuus palvelusetelillä ja maakunnan palveluissa kokonaisuutena toteutuu. Rajankäyntiä käydään siitä, onko asiakas sote-keskuksen vaiko maakunnan liikelaitoksen asiakas, missäkin tapauksessa. Palveluita tuottavilla ja asiakkuutta hoitavilla on välttämättä oltava laajat oikeudet asiakastietoihin (huomioiden sanktiot).

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Harvaan asutuilla alueilla ei ole samantasoisia palveluita tarjolla kuin asutuskeskitymissä.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tarkoituksenmukaisuus käsitteenä jää epäselväksi, tarkoituksenmukaiset palvelut saattavat olla asiakkaan näkökulmasta tarkoituksenmukaisia ja asiantuntija arvioi toisin. Myös palvelutarjonta erilaisilla alueilla asettaa rajoitteita tarkoituksenmukaisille valinnoille. Riittävästä ja selkeästä palvelun käyttäjien/kansalaisten informoinnista on huolehdittava.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelit avataan nyt laajasti ja sitten asetetaan rajoittavia tekijöitä. Olisi järkevää avata alkuun vähemmän ja myöhemmin maakunta päätöksellään voisi laajentaa laissa määritellyin kriteerein palvelusetelin käyttöä maakunnan alueella. Nyt eshn palvelut liian laajasti asiakassetelin piiriin. Myös päivystystoiminta vaarantuu.

Pykälän 1 mom on epäselvä ja mitä tarkempi määrittely käytännössä tarkoittaa.

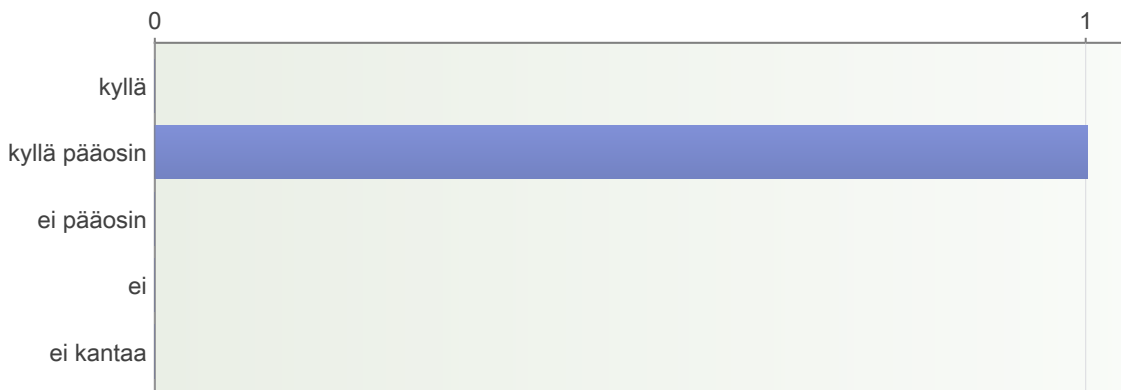
Yksityisen leikkaustoiminnan on oltava kriteereiltään samanlainen julkisen kanssa

3 mom voi laajentaa yhteiskunnan rahoitusvastuulle tulevaa kotihoitoa, mikä lisää kustannuksia.

Monituottajamallissa on vaikea yhteensovittaa lääkärin työ kotihoidon palveluun, kokonaisuuden hallinta vaikeutuu. Vastuulääkäreillä ei ole todellisia mahdollisuuksia ohjata kokonaisuutta.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

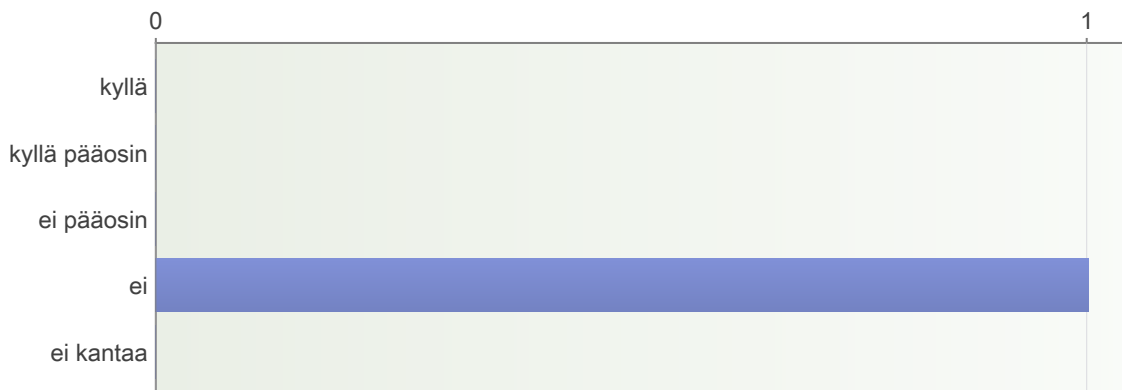
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta joutuu varautumaan yllätyksiin eli päällekkäinen palveluvaraus on oltava, mikä johtaa kustannusten hallinnan ongelmiin. Maakunnalla on palvelujen järjestäjänä riittävästi mahdollisuuksia, jotta palvelutarjonta pysyy tasapainossa ja hallitsematon kilpailu voidaan estää. Kriteerit on määriteltävä tarkoin.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

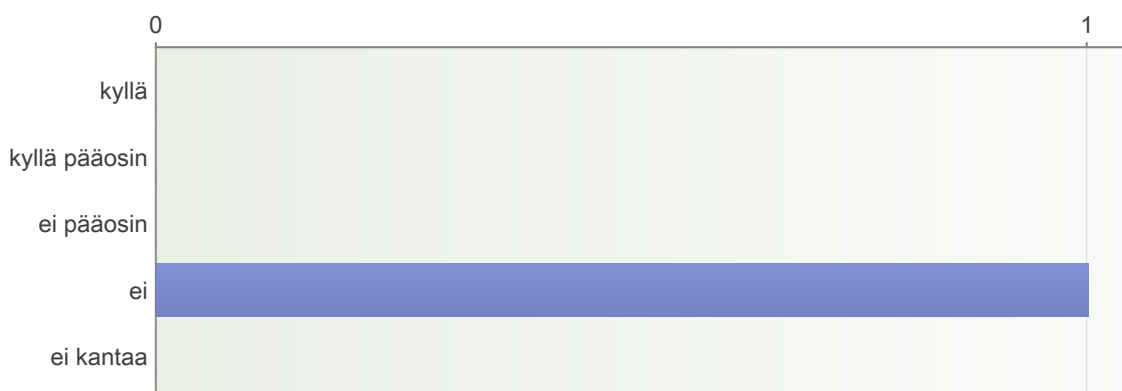
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakaseteleiden kautta päivystävistä sairaaloista siirtyy tärkeä päiväaikainen toiminta pois, jolloin edellytykset päivystys- ym toimintaan vaarantuvat. Seteleitä tulisi luovuttaa suurta harkintaa käyttäen. Päivystys ja koulutus on turvattava, jotta osaajia riittää.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

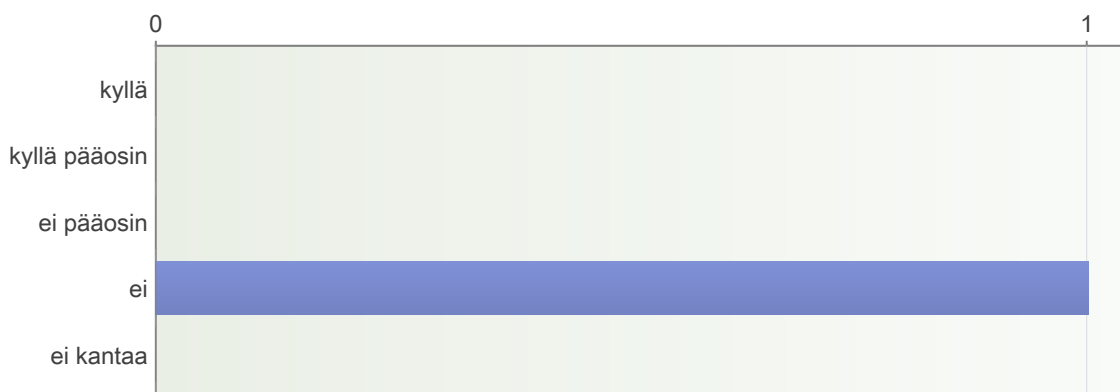
Vastaajien määrä: 1

- Säännökset aiheuttavat byrokratian lisääntymistä ja asiakasta luukutetaan, käsittelyt monimutkaistuvat kun palveluita arvioidaan vähintään kahden eri toimijan toimesta.

Maakunnan liikelaitoksella on oltava riittävät resurssit ja tiedot asiakkaiden palvelutarpeen arviointia varten. Maakunnan liikelaitoksen henkilöstön on osattava lisäksi ohjata asiakas tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Jää epäselväksi, toteutuvatko kansalaisten oikeudet tasavertaisesti koska syrjäseudulla palvelusetelin käyttö on todennäköisimmin rajoitetumpaa kuin tiheästi asutuilla alueilla ja taajamissa. Sosiaalityön laaja-alaisuus ja kokonaisvaltaisuus hajaantuu.

43. 11e. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

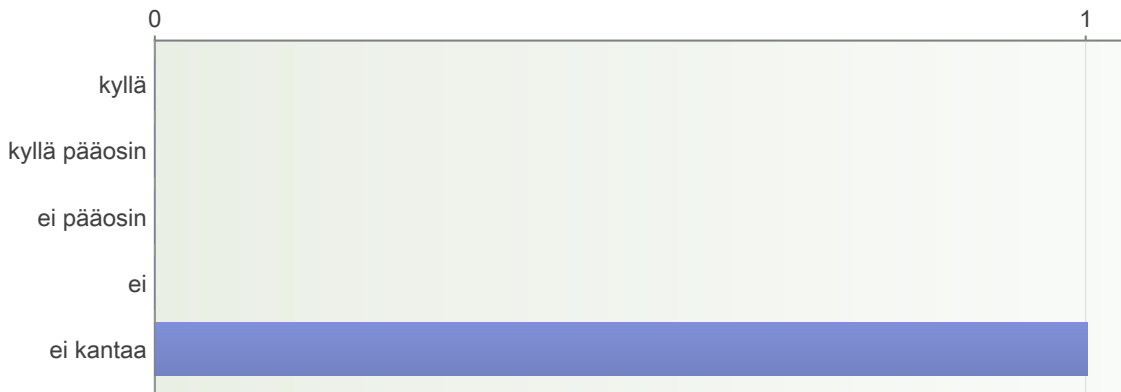
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelijärjestelmä on maakunnalle liian vaikea kokonaisuus ohjattavaksi ja valjottavaksi. Maakunnalla tulee olla riittävät resurssit ja tiedot, jotta asiakkaan palvelutarve voidaan arvioida oikein ja ohjata asiakasta tarkoituksenmukaisiin ja kustannustehokkaisiin palveluihin.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

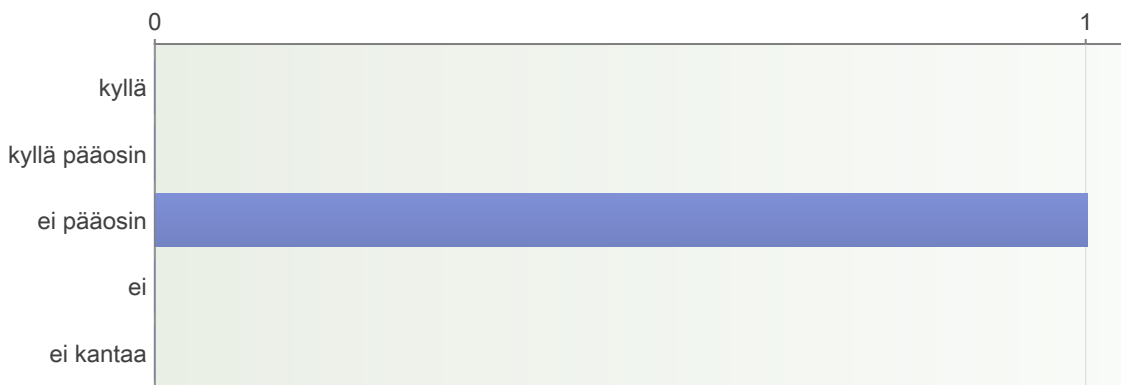
Vastaajien määrä: 1

- Kohdan 12 kysymyksen asettelu on epäselvä. Asiakkaan oikeudet ovat laajat ja kansalainen voi hakeutua toisen maakunnan palveluihin ja siten sitoa oman maakuntansa rahoituksen toisenlaisiin sääntöihin. Tämä lisää taloudellista ennakoimattomuutta. Lisäksi asiakkaan subjektiivinen halu voi olla ristiriidassa tarkoituksenmukaisten palveluiden kanssa, mikä ei välttämättä lisää terveyshyötyä, vaan ainoastaan taloudellisia menetyksiä. Onko vaarana, että joku voi jäädä palvelujen ulkopuolelle mikäli ei osaa valita tai etsiä palveluita.

Henkilökohtaisen budjetin hallinta asettaa omat haasteensa, eikä sovellu kaikille budjettia tarvitseville vaan tarvitaan muutakin tukea ja valvontaa. Kuinka maakunta onnistuu tarjoamaan toivotut palvelut taloudellisesti ja valvomaan kokonaisuutta sopimusohjauksella.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelma tulee olla riittävän laajasti käytettävissä sähköisessä muodossa kaikilla niillä toimijoilla, jotka osallistuvat asiakkaan palveluprosessiin.

Asiakkaan tarpeet tulevat tyydyttyiksi, mikäli hänellä on mahdollisuus matkustaa kauemmaksikin haluamiensa palveluiden perässä. Tämä on integraation kannalta ongelmallista myös niissä tapauksissa, kun asiakkaalla on sekä valinnanvapauden piirissä olevia palveluita sekä sen ulkopuolella olevia palveluita. Tässä esim sosiaalipalvelut tai viranomaispäätösten huomioiminen asettavat haasteita eli palveluohjauksessa edunvalvonnan rooli tulee luultavasti kasvamaan.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

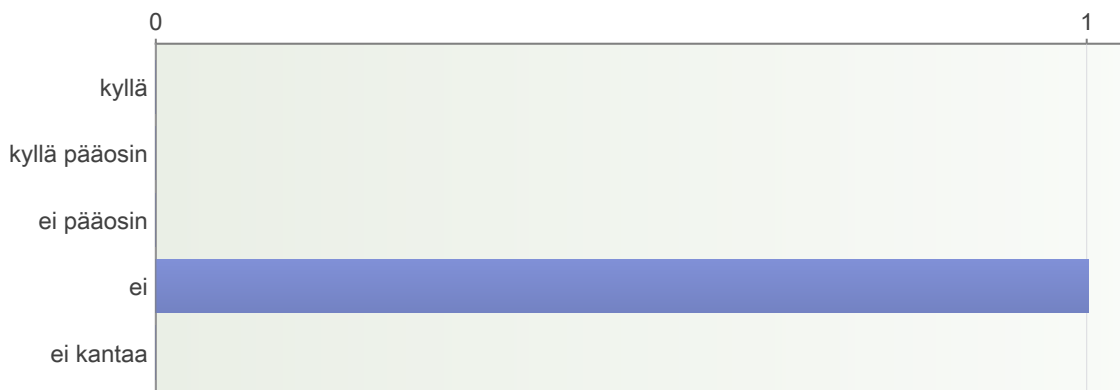
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuleva lainsäädäntö voi johtaa siihen, että riskit kasvavat ja ennakkotapausten käsittelyt lisääntyvät, erityisesti jos sosiaali- ja terveys markkinoilla toimii satunnaisia palveluntuottajia tai vastikkeettomia tuottajia. Tämä haastaa myös valvonnan. Mitä tuottajia palveluntuottajalaki ja rekisteröintivelvoite eivät koske ja kuinka uusi malli, yhteinen palveluyksikkö tulee valvontaan.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

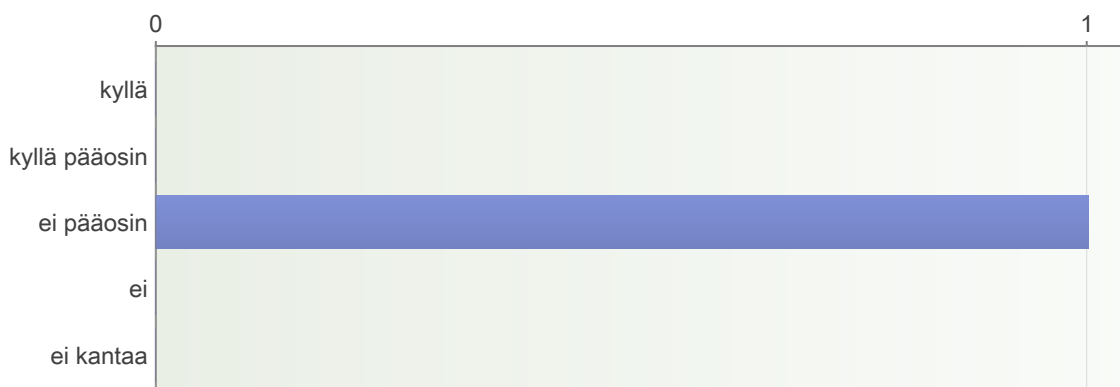
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuu toteutuu siinä tapauksessa, että maakunnalla on riittävät sähköiset yhteydet eri tietojärjestelmiin, näiden aloittaessa toimintansa 2020. Maakuntien välille voi syntyä kilpailua jopa keskeisistä henkilöstöresursseista koska lähtökohdat ja alueelliset erot ovat suuret.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

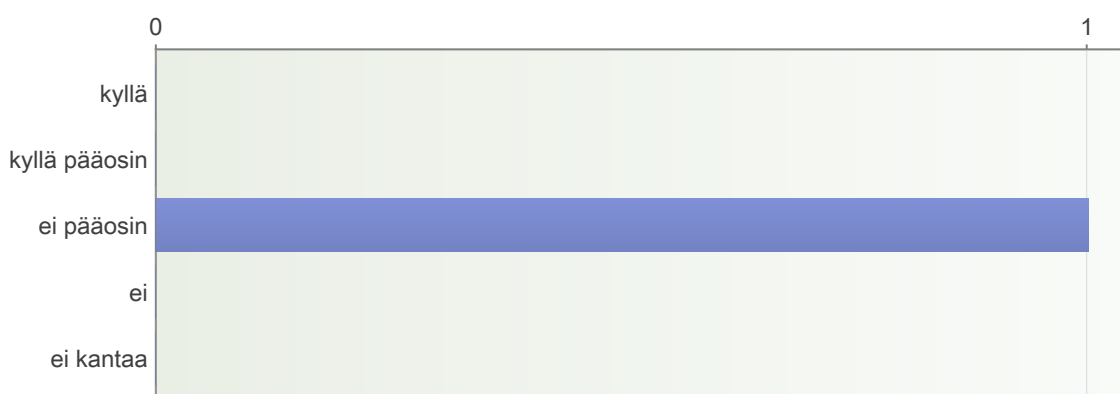
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toiminta monimutkaisessa verkostossa edellyttää raskasta sopimusmenettelyä, mikä edellyttää myös raskasta ja laajaa hallintoa. Tämä ei ole muutoksen tavoitteena.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

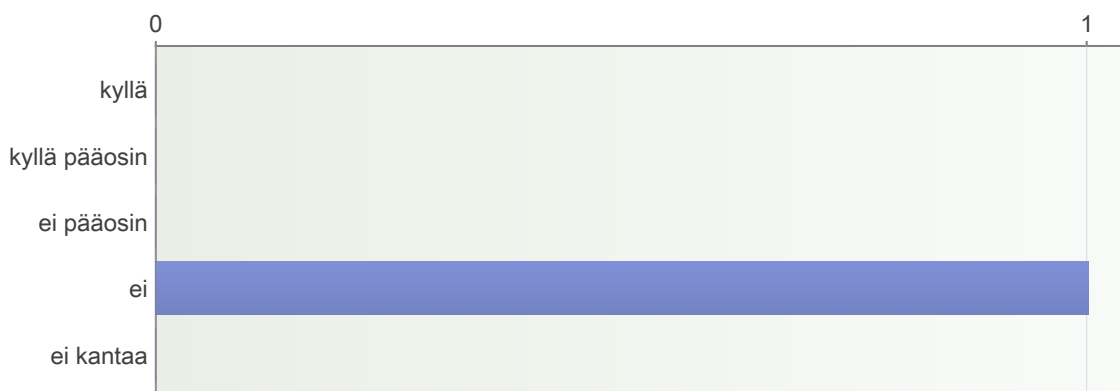
- Kilpailulain 4a luku; 30a§ sovelletaan maakunnan eduksi: Jos kunnan, kuntayhtymän, valtion taikka niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön harjoittamassa taloudellisessa toiminnassa sovelletaan sellaista menettelyä tai toiminnan rakennetta, joka tavaroiden tai palveluiden tarjonnassa, joko vääristää tai on omiaan vääristämään terveen ja toimivan kilpailun edellytyksiä markkinoilla tai estää tai on omiaan estämään terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun syntymistä tai kehittymistä tai on ristiriidassa kuntalaissa säädetyn markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimuksen kanssa. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee ensisijaisesti neuvotteluteitse pyrkiä poistamaan tällainen menettely tai toiminnan rakenne. Tämä edellyttää, että maakunta on kykenee tehokkaasti valvomaan toimintaa alueellaan ja seuraa reaaliaikaista informaatiota toiminnan toteutumisesta.

Onko edellä oleva huomioiden, olemassa myös se riski, kuinka turvataan asiakkaiden palvelut sote-keskuksen / maakunnan liikelaitoksen taloudellisten edellytysten joutuessa vaikeuksiin.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

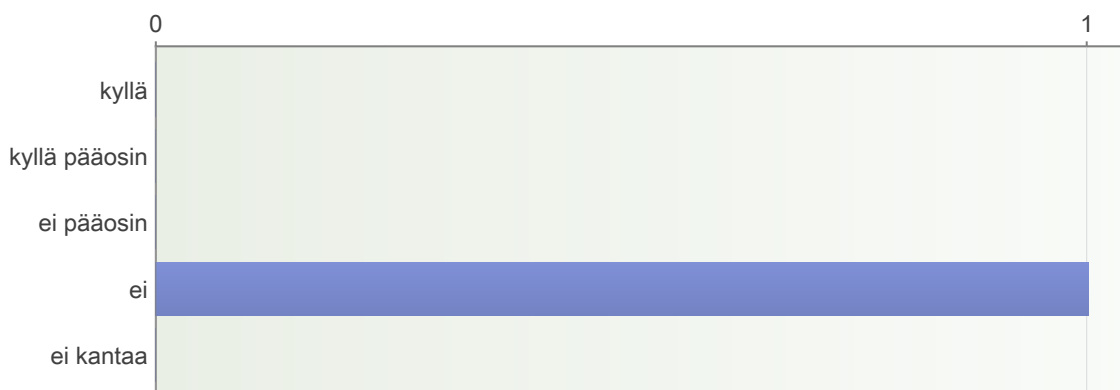
Vastaajien määrä: 1

- Sairastavuuden osatekijöiden määrittely kustannusjakauksessa on epäselvä, samoin sosio-ekonomisten tekijöiden vaikutus kiinteään korvaukseen. Suun terveydenhuollon tarvetekijöissä tulisi myös työllisyys/työttömyys sisällyttää seutukunnallisiin korvausperusteisiin korvausta nostavana koska työttömän arvovalinnat ja elämäntapa saattavat altistaa myös suun hoidon ongelmille.

Oleellista on korvausjärjestelmän jatkuva arviointi ja kehittäminen. Valmius ehkä edullisempiin sähköisiin palveluihin harvaan asutuilla alueilla on vielä täysin puutteellinen.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

60. Vapaamuotoiset huomiot.

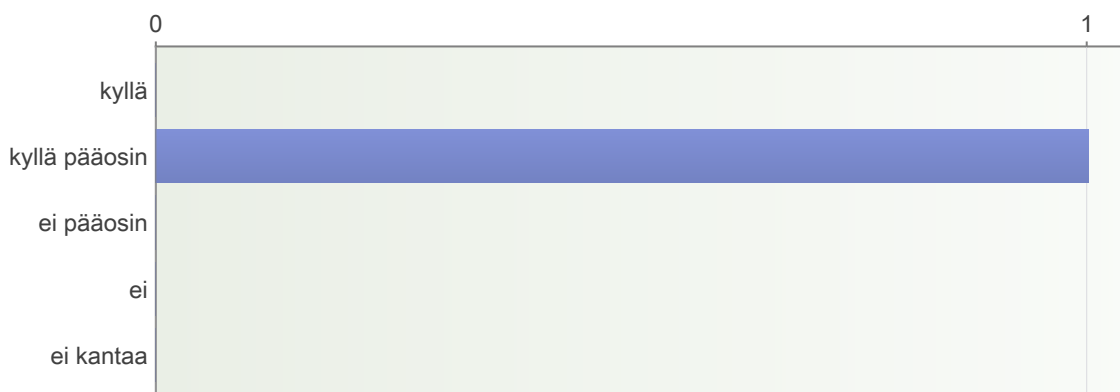
Vastaajien määrä: 1

- Taloudelliset intressit ohjaavat toimintaa voimakkaasti ja tämä tulee aiheuttamaan hoidon pirstaloitumisen, ehkä haitallista valikoitumistakin jos toiset asiakkaat ovat houkuttelevampia, esimerkiksi vakuutusten muodossa. Lisäksi syntyy riski, että kustannusten vähentämiseksi potilasta ei tutkita riittävästi ja potilasvahinkojen määrä kasvaa, mikä myös lisää kustannuksia.

Tuotannon tekijän eli henkilöstön asema jää kyseenalaiseksi. Palvelun tuottajan mahdollisuudet arvioida palvelujen laatua ja vaikutuksia vaihtelevat - yhtenäiset tietojärjestelmät ja samanlainen mittarointi.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

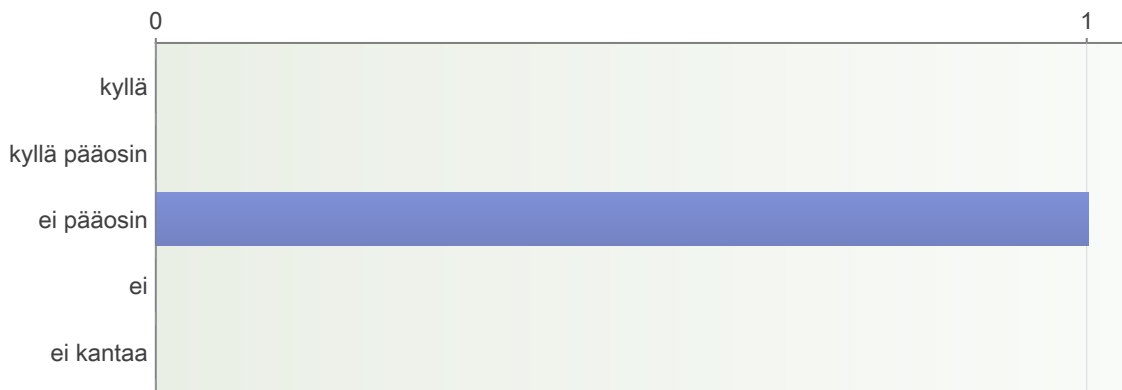
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla on vastuullisena toimijana oikeus rajoittaa asiakassetelin käyttöä erityistilanteissa ja tämä voi toisaalta samassa suhteessa rajoittaa asiakkaan oikeuksia palveluseteliin. Maakunnalla on lisäksi mahdollisuus hallintopäätöksellä edellyttää erilaisia palveluita maakunnan eri alueilla toimivilta toimijoilta (42§).

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakaseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

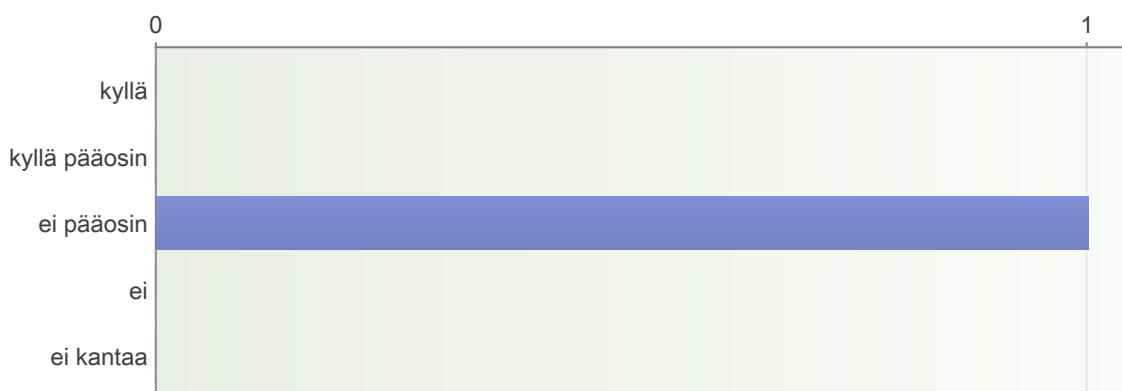
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan sekä sen alueella toimivien sotekeskusten ja toimijoiden keskuuteen lähtee laaja ja haastava palvelusetelikokonaisuus ja tämä edellyttää, että tiedolla johtaminen on mahdollista eli tietojärjestelmien tulee olla synkronoituina ja toimia moitteetta tässä vaiheessa.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

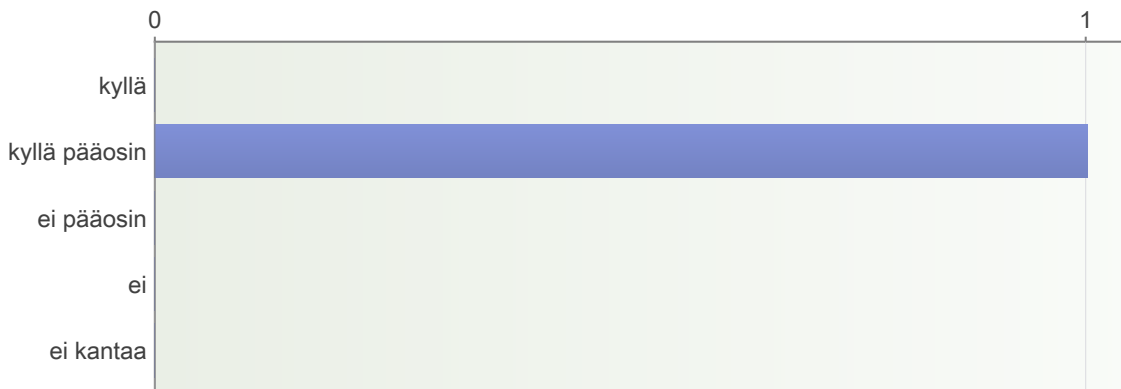
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on edelleen haasteellinen ja kilpailukykyisen toiminnan aloittaminen vaadittavassa aikataulussa tuottaa haasteita.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan sisällä on seutukunnittaisia eroja tarvetekijöissä. Nämä on voitava ottaa huomioon korvauksia laskettaessa.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

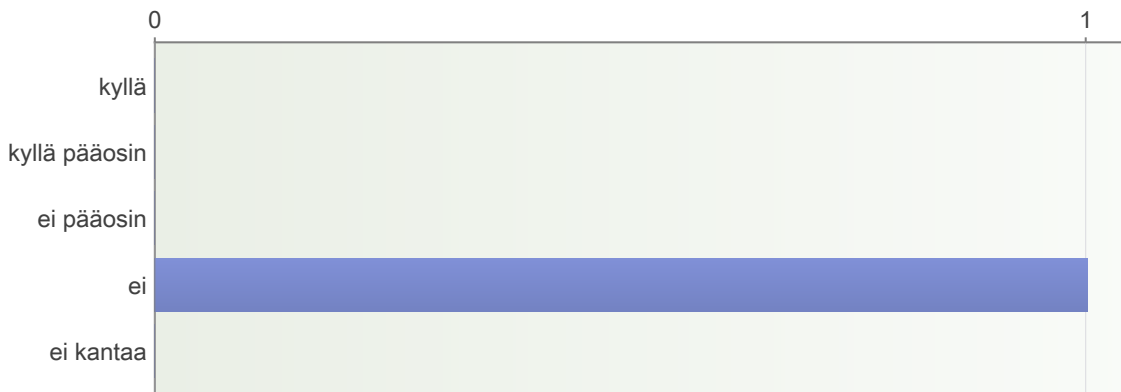
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

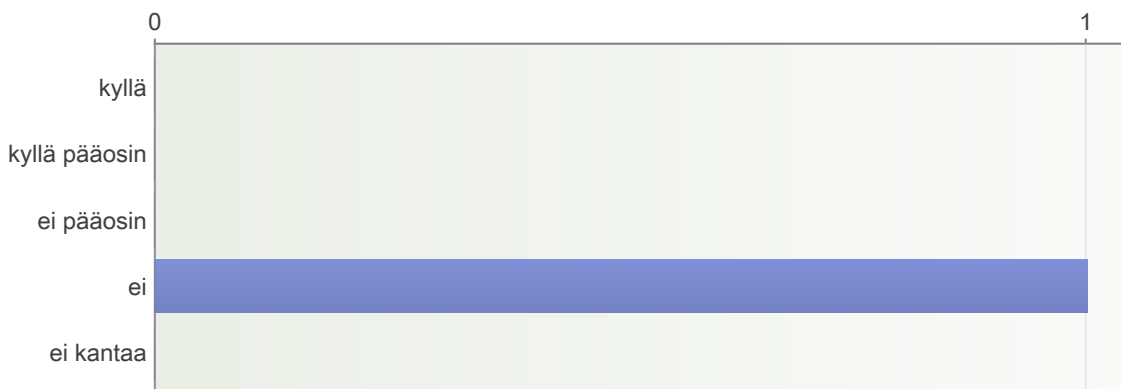
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys ei anna riittäviä edellytyksiä pienille toimijoille. Pienten toimijoiden mahdollisuudet hankkia tarvittavat tietojärjestelmät aiheuttavat merkittävän haasteen toiminnalle. Muun muassa Kanta palvelun hankinta on merkittävä meno. Rekisteröityminen on vielä epäselvä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen taloudelliset sekä terveysvaikutukset ovat toistaiseksi arvioimatta. Riskinä on se, että perusterveydenhuollon vahvistamiseen tarvittava rahallinen tuki valuu erinäisten toimijoiden taskuihin ja säästäminen jää yksittäisten toimijoiden käsiin. Eli kuinka perusterveydenhuoltoa todella vahvistetaan ja mikä on saavutettava kansanterveydellinen hyöty ja kuinka tuetaan SO-TE integraatiota mukaanlukien erikoissairaanhoidon. Malli huonontaa nykyistä saavutettua integraatiota.

Tavoiteltu paljon palveluita käyttävien 10% hoidon kokonaishallinta kärsii ja pirstaleinen järjestelmä tukee erilaista shoppailua/ohjailua, mikä voi johtaa päinvastaiseen terveyden kehittymiseen ja viranomaistoiminnan kustannusten kasvuun. Koska maakunnan liikelaitoksen tehtäväksi jää tämän yhteensovittaminen – syntykö työtä toisen päälle. Lisäksi HYTE:n rooli on jäänyt liian heikkoon asemaan.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kilpailu henkilökunnasta tulee olemaan tosiasia ja saattaa pirstaloida järjestelmää vielä omalta osaltaan. Muutos kohdentuu pääasiassa naisiin työmarkkinoilla. Osaaminen jäämässä taka-alalle. Markkinatilanteessa kansanterveystyön periaatteita on muokattava toimintaan sopivaksi ja tämän vaikutuksia voidaan seurata ainoastaan pidemmällä aikajänteellä eli reagointi on hidasta.

Myös maakuntien sisällä eri alueiden palvelutarve perus- ja erityispalveluiden osalta tulee huomioida riittävällä tavalla mm henkilökunnan liikkuminen. Valmistautuminen esim poikkeusoloihin tulisi myös huomioida muutoksessa valtakunnallisestikin.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnille jää suuri vastuu valvontatehtävässä. Tavoitteena oleva onnistunut SOTE integraatio ei toteudu esitettyssä mallissa ja missä määrin julkisia hallintotehtäviä siirretään säännöksellä muun kuin viranomaisen toteutettavaksi.

Kyseessä markkinat, joilla hyödykkeenä ihmisten terveys ja hyvinvointi. Muutoksessa ei ole tehty vaikuttavuusarviointia mm sosiaalisten vaikutusten tai terveyshyödyn osalta. Kansantalouden näkökulmasta kyseessä on valtakunnan tuotannontekijöiden eli työvoiman terveys ja hyvinvointi. Näitä markkinoita ei voi ennakoita ja saatava terveyshyöty on tuote, jota on vaikea mitata ja edes määritellä.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- -